

Ansökan om medel från SOFINT inför 2009

Inledning

Sedan 1 januari 2006 har SOFINT finansierat samverkansprojektet SIGMA. Ett rambeslut fattades för 3 år dvs. t.o.m. 31/12-08. Projektledaren har kontinuerligt lämnat in utvärderingar till SOFINT:s styrelse utifrån den mall som finns att tillgå. Nu pågår även en extern utvärdering av projektet utifrån ett uppdrag som Samhällsmedicinska enheten vid Örebro läns landsting fått. Från och med årsskiftet kommer projektet att löpande skicka in uppgifter i utvärderingssyfte via SUS (System för Uppföljning av Samverkan). Diskussioner förs om samordningsförbundet ska köpa in en extern utvärdering/socioekonomisk analys vilket är mycket efterlängtat och angeläget. En extern utvärdering kommer i så fall att ske efter den 1 januari 2009 om beslut fattas att köpa in en sådan.

Åtaganden

Respektive myndighet i samverkansaktiviteten åtar sig följande utifrån respektive myndighets regelverk:

Försäkringskassan ansvarar för att samordna rehabiliteringsverksamheten, göra en rehabiliteringsutredning och rehabiliteringsplan.

Hälso- och sjukvården ansvarar för den medicinska rehabiliteringen som innefattar vård, behandling, habilitering och rehabilitering.

Socialtjänsten ansvarar för den sociala rehabiliteringen; råd, stöd, service, sysselsättning och behandling.

Arbetsförmedlingen ansvarar för att medverka till en snabb och effektiv kontakt mellan den arbetssökande och arbetsgivare samt ska vid behov öka den arbetssökandes kompetens och stödja dem som har svårast att få och behålla ett arbete.

Projektet ansvarar för att sprida information och kunskap, tillhandahålla rapporter och material för utvärdering och uppföljning, följa projektplanen, arbeta utifrån fastställda metoder, samordna insatser samt bemöta och arbeta med de individer vi möter på ett humant och professionellt sätt.

Förslag på fortsatta och nya samverkansaktiviteter

Syfte och mål

Syfte med utökade resurser till samverkansaktiviteter är att med fokusera på personens behov av insatser samt att utveckla gruppens gemensamma arbete och kompetens.

De övergripande målen för vår samverkan är:

- att få till tidiga, effektiva och samordnade insatser
- att personen uppnår eller förbättrar sin arbetsförmåga
- att minska rundgång mellan myndigheter och öka genomströmningen av individer som riskerar att "fastna"
- att skapa en utökad och förbättrad samsyn och samverkan
- att minimera risken att personer är långvarigt: sjukskrivna, arbetslösa, socialbidragsberoende och i inaktivitet
- att erbjuda individer sysselsättning och aktiviteter utifrån respektive myndighets efterfrågan
- att möjliggöra snabba och korrekta bedömningar för att personen ska få rätt insatser och erbjudas lämplig aktivitet
- att genom samordnade insatser ge personer förutsättningar att få och erhålla arbete/studier och bibehålla det
- att genom samverkan och aktiviteter förebygga psykisk ohälsa

- att minst 50 personer ska erbjudas samverkansaktiviteter per år

Målgrupp

De målgrupper som SOFINT har beslutat att fokusera på är:

- personer, upp tom 29 år med svag förankring på arbetsmarknaden
- lågutbildade ensamstående kvinnor/mammor, ofta med flera barn

Under de tre år som SIGMA-gruppen har arbetat har vi, på lokal nivå, sett att ungdomar och unga vuxna med psykisk ohälsa är en grupp som växer och har stora behov av samordnade insatser utifrån sin problematik. Lågutbildade ensamstående mammor har inte remitterats till gruppen i någon större utsträckning.

En önskan är att målgrupperna som samverkansaktiviteterna skall riktas till utökas med följande grupper:

- personer, upp tom 29 år som lider psykisk ohälsa
- personer i behov av bedömning och insatser från flera myndigheter och som inte tillhör målgrupperna ovan

Aktivitet 1: Remissgrupp

Förslagsvis kommer den grupp som i dagsläget utgör SIGMA-gruppen att övergå till en styrgrupp/remissgrupp dit ärenden remitteras och behandlas. Idag finns en representant från respektive myndighet (socialtjänst, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och landstinget) med i gruppen. För ett mer effektivt remissförfarande och för en kompetensutökning bör även praktiksamordnaren delta i gruppen på regelbunden basis. Ungdomssamordnaren bör delta om behov finns.

Aktivitet 2: "Lindevillan"

Sedan hösten 2007 har verkställande tjänsteman i SOFINT och projektledarna i respektive kommun haft nära samarbete med Lindevillan (enhet för behandling och rehabilitering). Samarbetet har resulterat i en utbildningssatsning, upprättade samverkansformer mellan Lindevillan och projekten samt en ny och delvis gemensam projektansökan.

Det önskade projektet består av två delar, dels psykopedagogiska studiecirkel/behandling, dels ett samarbetsteam bestående av personal från Lindevillan och projektledarna i respektive kommun. De övergripande målen med projektet är att öka genomströmningen av patienter till/från Lindevillan, utveckla samverkan mellan myndigheter, skapa en samsyn på individen, öka individens förmåga till sysselsättning eller arbete samt förebygga psykisk ohälsa. Det finns ett ömsesidigt beroende mellan projekten och det krävs att det finns både "sändare" och "mottagare" i respektive kommun. Projekten förutsätter varandras existens om man skall kunna samverka, öka genomströmning samt arbeta förebyggande.

De psykopedagogiska studiecirkelarna "Lära Känna Sig Själv", LKSS och "Basal Kroppskännedom", BK, kommer att hållas i individen hemkommun. Tanken är att projektledaren i respektive kommun kommer att delta i studiecirkelarna för att lära sig materialet och på sikt kunna hålla i vissa delar av studiecirkelarna på egen hand. Undantaget är BK som är en form av behandling i fem steg där Lindevillan kan erbjuda fyra av dessa steg. Projektledaren kommer att kunna hålla steg 1-3 (vilka innefattar information, samband mellan ångest, stress och smärta). För mer information kring Lindevillans aktiviteter och projektidé hänvisar vi till deras ansökan om medel från SOFINT.

Aktivitet 3: Sysselsättning - gruppaktiviteter och praktik

Utifrån de samhällsförändringar som skett de senaste åren har även förutsättningar och krav för samverkan förändrats. Försäkringskassan har med stöd från Arbetsförmedlingen lämnat ett förslag på vad de önskar från SOFINT och dess olika projekt. Sammanfattningsvis önskar Försäkringskassan platser där personer kan testa om de klarar minst 10 timmar aktivitet i veckan för att då kunna slussas över till samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen (FAROS-projektet). Man vill även centralisera vissa delar av projekten till Lindesberg.

Samtliga myndigheter efterfrågar dock sysselsättning och bedömningar av personers aktivitets- och/eller arbetsförmåga. Strukturerade gruppaktiviteter i kombination med andra insatser t.ex. samtalsstöd och praktik är ett sätt att utveckla samverkan med individen i centrum som även tillgodoser myndigheternas behov. Idén är att kunna utreda möjligheter och i bästa fall kunna planera och starta upp dessa verksamheter för en start 090901. Under perioden 090101-090831 bör en styrgrupp innehållande projektledare, praktiksamordnare och chefer från respektive myndighet, ha regelbundna träffar för att kunna utbyta information och fatta erforderliga beslut. Projektledaren får i uppdrag med övriga berörda att:

- ✓ Utreda möjligheter och förutsättningar för gruppaktiviteter såsom lokal och personalåtgång
- ✓ Se över befintliga resurser och hur de skulle kunna disponeras i projektet
- ✓ Beskriva kostnader för verksamhetens olika delar
- ✓ Ta fram förslag på aktiviteter
- ✓ Skapa ett schema
- ✓ Ta fram blanketter, mallar och utredningsformulär
- ✓ Utreda och besluta hur information och rapportering ska ske till/från respektive part
- ✓ Ansvara för ansökan och rapportering till SOFINT

Utifrån den information som vi har idag, så är det sannolikt att både Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen kommer att ha sina kontor i Hjernets lokaler där Enheten för vuxnas lärande idag redan finns. I anslutande byggnad ligger Nora vårdcentral med tillhörande familjecentral och Hälsokedjan. Detta innebär att det i Nora kommer att finnas en samlokalisering för samtliga enheter förutom socialförvaltningens vuxenhet och Resursen för barn, familj och unga, vilka finns inom kort avstånd. En samlokalisering skapar nya och bättre förutsättningar för både samverkan och samarbete. Vi ser att närhet till varandra och arbete på hemmaplan är viktiga förutsättningar för en fungerande samverkan.

Att förlägga alltför många aktiviteter i en ort försvårar samverkan och nya hinder uppstår, bland annat på grund bristfällig kommunikation mellan orterna och långa restider. Förslaget att eventuellt ta emot personer från andra kommuner behöver diskuteras vidare och förankras på en högre nivå.

De olika samverkansaktiviteterna och flödet mellan dessa finns beskrivna, se bilaga 1. Denna beskrivning har diskuterats fram och lämnats över till respektive myndighet efter en konferensdag i Lindesberg i oktober 2008. Samtliga parter har haft möjlighet att lämna åsikter och synpunkter.

Kostnader och implementering i ordinarie verksamhet

Det samverkansprojekt som finns idag, SIGMA-gruppen, har inte fullt ut kunna implementeras i den ordinarie verksamheten. Det finns flera orsaker till detta:

- ✓ Projektet är inte helt utvärderat vilket innebär att det är svårt att veta vad respektive myndighet ska ta ställning till
- ✓ Budgetarbetet i respektive myndighet ligger inte i fas med varandra
- ✓ Myndigheterna omorganiserar sig vilket förändrar förutsättningar för samverkan

- ✓ Förändringar inom lagstiftning och regelverk påverkar utbud och efterfrågan på samverkansaktiviteter
- ✓ Det fattas kortsiktiga beslut som påverkar förutsättningar för samverkan, dvs. spelreglerna för samverkan ändras
- ✓ Man har inte kunnat enas om hur en projektledare som indirekt jobbar för samtliga myndigheter ska kunna finansieras.
- ✓ Socialförvaltningen kan inte ta hela kostnaden för en projektledare.

En jämförelse mellan SIGMA-gruppens budget 2008 och beräknade kostnader inför 2009:

Kostnader	2008		2009	
Personalkostnader och omfattning	1,15 tjänster	500'	1,05 tjänster	460'
Projektledare	90%	enligt schablon	90%	enligt schablon
Försäkringskassan	10% (4 tim/v)	enligt schablon	5% (2 tim/v)	enligt schablon
Arbetsförmedlingen	10% (4 tim/v)	enligt schablon	5% (2 tim/v)	enligt schablon
Landstinget	5% (2 tim/v)	enligt schablon	5% (2 tim/v)	enligt schablon
Inköp externa resurser	-	100'	-	0
Kompetensutveckling m.m.	-	50'/år	-	20'/år
Summa		650'		480'

Skillnaden inför 2009 är att hälften av tiden för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bedöms vara implementerat i ordinarie verksamhet. För landstingets del kvarstår omfattningen, 2 tim/vecka. En anledning till detta är det anställningsstopp som är infört på landstinget vilket skulle innebära att vid läkarbrist måste patienterna prioriteras utifrån gällande lagstiftning. Landstinget bedömer dock att deras del i projektet kan implementeras helt i ordinarie verksamhet under förutsättning att man tillsammans med övriga myndigheter kommer överens om ett avtal. Projektledaren som är anställd av socialförvaltningen kommer att disponera om sin tid.

Personalkostnaderna skall beräknas enligt schablon för den tid man utför. Kompetensutveckling avser kostnader för adekvat och nödvändig utbildning, konferenser, utbildningsmaterial, litteratur samt arbetsresor i samband med möten.

Kostnadsmässigt blir det en minskning med 170 tkr (drygt en fjärdedel) per helår jämfört med 2008, utifrån de aktiviteter som beskrivits ovan. Om det finns förutsättningar för att starta upp gruppaktiviteter från 090901 kommer ovanstående budget att gälla för årets första åtta månader. Den del som ägnats åt planerings- och utredningsarbete skulle kunna övergå till arbete i och med gruppaktiviteterna. Om ytterligare resurser behöver tillsättas bör detta framgå i utredningen och tas upp i budgetberedning och eventuellt i en kompletterande ansökan till SOFINT.

Personalresurserna fördelas per aktivitet på följande sätt:

	Remissgrupp	Lindevillan	Planering och utvärdering	Totalt
Projektledare	25%	25%	20% + 20%	90%
Försäkringskassan	5%	-	-	5%
Arbetsförmedlingen	5%	-	-	5%
Landstinget	5%	-	-	5%

Med "Planering och utvärdering" menas den tid som skall avsättas för utredning och planering för den del av projektet som rör gruppaktiviteter. Övrig tid som går åt för planering och samverkansaktiviteter bedöms ingå i den ordinarie verksamheten. I projektledarens

uppgifter ingår även ansvaret för utvärdering, rapportering och dokumentation. Det är av stor vikt att projektledaren har tid avsatt för att kunna arbeta med utvärdering och ta fram underlag till en eventuell extern utvärdering.

Risker

Risken i att projektledaren helt implementeras i socialförvaltningens verksamhet är att man ser projektet som ett "socialtjänstprojekt" och inte ett samverkansprojekt där alla har ett ansvar. Kostnadsansvaret läggs över på en huvudman och de andra kan dra sig utifrån budget, direktiv och ändrade beslut. Detta leder återigen till "stuprörstänkande" där samverkan vare sig prioriteras eller utvecklas. Samverkan är inte ett tillstånd som går att uppnå vid ett givet tillfälle utan en ständigt levande process som varje dag måste erövrats, etableras och ständigt underhållas (Samverkansutredningens betänkande SOU 2000:114).

Tanken med ett samordningsförbund är att man med gemensamma pengar ska kunna arbeta gemensamt och på nya och kanske även okonventionella sätt som inte annars är möjligt. En annan tanke med samordningsförbundet är att man ska få möjlighet att med gemensamma pengar starta upp projekt under en begränsad tid och sedan implementera det man är nöjd med i den ordinarie verksamheten. Problem uppstår dock när projekten inte är utvärderade och när någon person skall arbeta åt flera myndigheter.

Uppföljning och utvärdering

Det finns en stark önskan om att det ska bli tydligare hur projekten ska följas upp och utvärderas. Under den tid som SIGMA-gruppen arbetat har det varit en del oklarheter kring hur och vad som ska utvärderas. En del har tydliggjorts den senaste tiden i och med den utbildning vi fått i SUS samt den utvärdering som Samhällsmedicinska enheten håller i. Dock har det funnits stora brister i kommunikationen och beslutsvägen är oklar. Alla samverkansaktiviteter kommer dock att dokumenteras så de kan rapporteras och utvärderas.

Det är livsviktigt för projekt att de utvärderas för att de ska kunna utvecklas och implementeras. Projekten bör därför få tydliga uppdrag och tidsplaner från SOFINT.

Sammanfattning

Sedan 2006 har SOFINT finansierat samverkansprojektet SIGMA i Nora. Års- och delrapporter har lämnats in varje halvår och en slutrapport kommer att lämnas efter att projekttiden löpt ut 081231. Utifrån de utvärderingar som gjorts så har SIGMA-gruppen visat upp ett bra resultat:

- ✓ det finns en väl fungerande samverkan där samtliga myndigheter är representerade
- ✓ individer har fått snabba och samlade bedömningar
- ✓ risken för rundgång mellan myndigheter har minskat,
- ✓ informationsflödet och kunskapen om varandras regelverk har ökat
- ✓ individer vi mött har haft mycket positiva omdömen om arbetet vi utfört
- ✓ majoriteten av de individer vi arbetat med har hamnat på "rätt" myndighet och blivit erbjudna "rätt" insatser och ersättning

Utifrån att projektet inte är utvärderat på ett tillfredsställande sätt samt att man inte haft någon samverkan gällande budgetarbete och beslutsgång finns en önskan att projektet får fortsatt finansiering via SOFINT även om projekttiden löpt ut. Det bör tilläggas att Lindevillans projekt, praktiksamordningen och SIGMA-gruppen/remissgrupp förutsätter varandras existens och är beroende av varandra.

Med tanke på de strukturella förändringar som sker i samhället och den lågkonjunktur som vi befinner oss i, är behoven av samverkan ännu större mer påtagliga. Det finns risk att vi, utan samverkan och samsyn, utvecklar stuprörorganisationer och ökar avståndet. Dessutom riskerar många individer att hamna mellan eller utanför "stolarna". Precis som

individer behöver oss och att vi samverkar, behöver vi myndigheter varandra för att klara våra respektive uppdrag i ett föränderligt och allt mer kravfyllt samhälle.

De socioekonomiska analyser som tagits fram avseende andra samverkansprojekt visar att utanförskap är samhällsekonomiskt mycket kostsamt. I rapporten "Det är bättre att stämma i bäcken än i ån" (Ingvar Nilsson & Anders Wadeskog, 2008), visar man genom socioekonomiska analyser att samhällskostnaderna för marginalisering uppgår till och varierar mellan 350 tkr till 1650 tkr per person och år. Bara genom att lyckas få en person bort från utanförskapet kan finansiera ett helt samverkansprojekt under ett års tid.

Ansökan

Härmed ansöks om medel från SOFINT utifrån den beskrivning och det kostnadsförslag som presenterats ovan. Om medel beviljas för att kunna utreda och planera gruppaktiviteter, skall utredningen kommuniceras med styrelsen och berörda parter. I utredningen skall det även beskrivas vad som kan finansieras av respektive myndighet och om det finns behov av ytterligare medel från SOFINT.

Daniel Jansson
Socialförvaltningen Vuxenenheten

Johan Lundqvist
Nora vårdcentral, SIGMA-gruppen

Ann Sjöström
Försäkringskassan

Mikael Haapala
Arbetsförmedlingen

Jenny Jansson
Projektledare SIGMA-gruppen

Översikt över fortsatt och utökad samverkan i Nora

Två nya former för samverkan i Nora

Stygrupp/remissgrupp
Består av en representant från respektive myndighet (AF, FK, socialtjänst och landsting) samt praktiksamordnaren. Vid behov deltar även ungdomssamordnaren.

- Remissförfarande/bedömning
- Samordning av insatser-gemensam bedömning, planering och uppföljning
- In- och utflöde till aktiviteter/myndigheter/insatser etc.

Projektledaren leder stygruppen och har även har det övergripande ansvaret för utvärdering och rapportering.

Idé om gruppaktiviteter och praktik
Utredning och projektbeskrivning under våren -09. Start 1 september -09?
Samlokalisering möjlig?
Tydlig struktur och schema
Start- och slutdatum
In- och utskrivningssamtal, bedömning
Mallar för kartläggning/utredning etc.
Rapportering till ansvarig/remissgrupp
Schemalagda aktiviteter – personligt schema och gruppens schema.
Exempel på aktiviteter:

- Information
- Arbetsmarknadsfrågor
- Självkännedom
- Fysisk och psykisk hälsa
- Praktiska aktiviteter
- Studiebesök

Praktiksamordnare
Delaktig i stygrupp och i gruppaktiviteterna.
Kombinera aktiviteter efter individuell bedömning:
studiecirkel/gruppaktivitet/studier + praktik / endast praktik via uppdrag

Det skall finnas ett flöde mellan grupperna och aktiviteterna = samverkan!

Samarbetsteam Lindevillan – lokala projekt
Syftet är att öka in- och utflödet på Lindevillan och i projekten, förebygga och förbättra människors psykiska hälsa och mående, utnyttja varandras kunskap och resurser. I teamet ingår kommunernas respektive projektledare samt personal från Lindevillan. Regelbundna träffar med remissförfarande, avstämning, planering och kunskapsutbyte. Gruppen ansvarar även för utvärdering av projektet.

Psykopedagogiska studiecirklar
Lindevillans personal kan erbjuda två psykopedagogiska studiecirklar: LKSS (lära känna sig själv) samt BK (basal kroppskännedom). Projektledaren kommer att delta i studiecirkarna för att lära sig materialet för att på sikt kunna hålla i vissa delar av studiecirkarna på egen hand. Projektledarens deltagande ökar insikten i deltagarnas situation och skapar förutsättningar för implementering i ordinarie verksamhet samt långsiktiga insatser.

